



ORADEA-MARE (N.-VARAD)
3 aprilie st. v.
15 aprilie st. n.

Este in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 14.

ANUL XXX.
1894.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.
Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Dariu, Dariu și Comp . . .

Acum doi ani, într-o zi de aprilie, dl Dariu, funcționar la ministerul de Domenii, — băiat frumos, — băiețel, de douăzeci și șase de ani, — trecea repede pe lângă casa proprietăresei sale.

Trecea repede pentru că nu-ș plă-tise chiria.

Dar în sfârșit, asta nu ne privește.

— O scrisoare pentru dta . . . îi dăse proprietăreșă.

— Ah!

— Cu marcă ungu-răscă!

— Uite, mē! . . .

Dnu Dariu, se întorce, ia scrisoarea și se uită la adresă, depărtându-se repede de temă ca proprietăreșă să nu-l apuce de chirie.

Dlui Dariu, București. Atăta tot.

Ciudad; nu cunoșcea pe nimeni în Ungaria.

După multe păreri ce-și dăde în privința conținutului scrisorii, o deschise în sfârșit.

Trebuia s'o deschidă mai iute.

Scrisoarea dăcea:

«Domnule Dariu, — Crezi că ești flăcău; decă e așa, vrei să iei de nevastă o fată tineră încântătoare, bogată, musicantă, crescută bine și blondă.

«Decă ți-e frică de vre-o farsă, să nu mai vorbim; decă ai incre-dere, vino.

«Vino dar la Predeal, la dl Bunescu (urmă adresa casei); ți se vor da toate lămuririle trebuincioase în privința asta.

Sluga dta.

— «Dlui Dariu București», și nimic altceva . . .

«Bunescu (Simion).» De sigur că nu e vorba de mine . . . E vr'o greșelă. Nu e numai un singur Dariu în Bucu-rești.

Dnu Dariu pe când vorbiă așa se uită iarăș la adresă.

Pe plic se vedea în mai multe părți scris: «Adresatul necunoscut.»

Scrisoarea călătorise de mai multe ori prin mai multe mahalale ale Bucu-reștilui până ce pro-prietăreșă lui Dariu s'o primescă.

Cu scrisoarea în mână, dnu Dariu ajunse la mi-nister și urcă trei scări pe nerăsuflete.

În coridor se întâl-ni cu un coleg, pe care îl chemă taman Dariu.

— Scrisoarea asta n'o fi pentru tine, dăse Da-riu întăiu, celui de al doilea Dariu.

Dariu al doilea citi scrisoarea, — dar nu citi decât rëndul întăi . . . și o înapoiă ridând cole-gului seu.

— Am primit și eu una, acum trei luni, dă-se el.

— Tot așa? . . .

— Da, întocmai.

— Ciudad lucru.

— E vre-o farsă! . . .



RECONVALESCENTA.

— Cređi ?

— Sânt incredințat... D'aia nu m'am dus la Predeal.

— Ei bine, eu am poftă să me duc... Tot n'am ce face in ȃilele Paștelui...

— Du-te... Dar veđi să nu fii păcălit...

— Decă voi fi păcălit, atăta pagubă. Remăi cu păcălăla și asta-i...

— Atunci, noroc!

Cei doi Darii se despărțiră. Unul ca să se ducă la biurou, celalalt ca să dejuneze.

II.

Paștele veni. Dl Darius luă drumul de fier și după ce dejună bine la Ploești și beu cafăua la Sinaia ajunse la Predeal.

ȃia fusese frumoasă și pe când sórele vrea să se culce, dnu Darius bătu la ușa casei dlui Bunescu.

Fu introdus îndată într'o odăiță fără lucș in care se află un bătrân voios și o dșoră plăcută.

Tinerul funcționar, cu pălăria in mână, ȃise vesel.

— Am onóre să vorbesc dlui Bunescu ?

— Da.

— Eu sânt dnu Darius... Și am sosit!...

— Fórté binel respunse bătrânul cel voios.

— Fii binevoit, adăogă tinera fata.

— Și mai întei de tóte să luăm cafăua cu lapte, dragă... Florico adu cafăua...

— Și puțină șuncă, nu e așa, dle?

Dnu Darius primí tot ce i se dete; după ce mânăcară veniră la lămuriri. Dnu Darius își făcu biografia.

— Am un prieten, ȃise atunci bătrânul cel vesel; am un prieten negustor la Brașov, care vré să-și mărite fata, dar care vré ca bărbatul ei să se cheme Darius.

— Uite comediel...

— Da... Și pentru un motiv fórté simplu...

— Ei, așil...

— Fórté simplu, ȃeu. Natura n'a indeplinț dorința prietenului meu. El vrea un fiu. N'a căpétat decăt o fată incântătoare. Și pe el îl chiamă Darius, nume prea cunoscut in Transilvania și de care e mândru pentru că ta-seu și moșu-seu l'au purtat cu multă cinste. Nu i-ar veni la socotélă, ca prăvălia lui, după ce-o muri să ia altă firmă decăt acesta: «Darius, Darius și Comp». Așa dar înțelegeți, vré un Darius de ginere. M'a însărcinat să scriu la toți Darii din București scrisórea pe care ai primit-o. Am luat un Anuar de adrese și mi-am făcut datoria in conștiință. Dar dta ești cel dintei Darius care și-a luat ostenéla să se deranjeze. Odihnește-te astă séră și mânâncă. O să facem câteva excursiuni și pe urmă o să mergem la Brașov, la prietenul meu Darius și Comp.

III.

Făcură câteva excursiuni.

Dra Florica Bunescu eră răpitoare și grațiosă, fără multă vorbă.

Așa că a doua ȃi, — și ȃilele următoare, — dnu Darius, in tovărășia dnei Bunescu și a tatălui seu, visită tóte localitățile din giurul Predealului.

In sfârșit, după o săptămână, își aduse aminte, — cu durere, — că vacanța se sfârșise și că trebuia să se întórcă la București.

Tot in clipa aceea, dnu Darius din Brașov, aflând

de prezența la Predeal a lui Darius la care se gândia, așteptă a doua ȃi pe ópetele dlui Bunescu.

La vestea asta, dnu Darius schimbă fața, și, întrebă din pricina îngălbenelei lui, strigă:

— Nu vreau să merg la Brașov.

— Nu vrei ?

— Nu... nu... vreau să me întorc la București singur...

— Dșóra Florica se roși, uitându-se spre munte.

— Ei de ce să renunți la o pozițiune atât de frumoasă ca aceea care te așteptă la Brașov ? întrebă dnu Bunescu... O femeie drăguță, o avere mare... Asta e o poziție, dragă!

— De ce?... Pentru că... Oh! la urma urmei trebuie să spui... Pentru că iubesc pe dșóra Florica Bunescu...

— Adevărat?...

— Da, și din tot sufletul...

— Ei, dar tu, dragă, ce ȃici de asta ? întrebă dnu Bunescu pe fiica sa...

— Eu... eu... nu vreau să zdrobesc cariera dlui Darius... dar...

— Dar, ce ?... Îl iubești ?...

Dșóra Florica începú să plângă, cu drăgălășie inse.

Dnu Darius plângea și el.

Dnu Bunescu se uită la ei, și apoi plânse și el.

Pe urmă, murmură:

— Decă e așa, cununative... și fiți fericiți!

Tinerii își intinseră mâinile.

— In chipul asta, urmă incet dnu Bunescu, dorința prietenului meu Darius o să fie indeplinită fără să mai fie nevoie să ne ducem la Brașov, pentru că...

— Pentru că...

— Pentru că eu sânt Darius din Brașov, dragă Dariusule din București... și n'am făcut altceva decăt să ne jucăm rolul de minune, eu și fiica mea, sub nume de ocașie, ca să-mi ajung scopul la care țintiam.

— Dar atunci ? întrebă dnu Darius, dra Florica a jucat un rol de comedie și nu me iubește ?...

— N'avé grijel strigă bătrânul cel vesel... Nu-mai numele nostru e falș in tótă istoria asta... Dar in colo totul e adevărat... bun înțeles... Și prietenia mea și a ficei mele... pentru dta, copilul... și sucesorul meu.

DUMITRU CÂMPULUNGEANU.

Cugetări.

Decă un vas nu este curat, tot ce torni in el se înăcrește.

*

Caprițiunile modei sânt cea mai vie dovédă de dorința ce are omul de a fi frumos.

*

Ori-ce bucurie își are necasul. Ori-ce rază se stinge in umbră. Nóptea pórtă doliul ȃilei.

*

Când pasiunea intră pe ușe, rațiunea ese pe ferăstră.

*

Cine-și mărturisește greșelile, intră in spovedanie, din care nu póte esi decăt căpétând iertare.

*

Inainte de a da pe față că un om este fericit, trebuie concursul naturei, al studiului și al esercițiului.

Mi-i urît.



Mi-i urît, mi-e frig in casă,
Impregiuru-mi nópte e ;
Inse dorul teu m'apésă
Mai teribil ca or-ce.

Intr'o ultimă vâpae
Luminarea mi s'a stins
Și 'n pustia de odae
Doru-mi singur e aprins.

Vai ! și mult e până mâne !
Me consumă-o jale grea ;
Dar me sbate ca p'un câne
Dorul de a te vedé.

Când tu dormi și nici nu-ți pasă,
Nu ți-e frig și nu ți-e dor,
Subt urîtul ce m'apésă,
Aș puté chiar să și mor !

Dar d'aș ști că dorul strînge
Peptul teu tot intr'atât,
Mi-ar fi cald, nu aș mai plange
Și mi-ar trece de urît.

ANNA CIUPAGIA.

Patru ȃile in castelul dela Rushmor.

Conferința ținută la societatea geografică din București.

Majestate,
Alteță Regală,
Domnilor colegi,

Gră in anul 1888, trebuia să merg in Englitera ca să iau parte la a 4-a sesiune a Congresului geologic internațional care-și ținea ședințele sale la Londra, in a doua jumătate a lunii septembrie. Tot in această lună, cu doué săptămâni mai inainte «The British Association for the advencement of science», ținea a 58-a a sa reuniune anuală, in micul dar clasicul oraș Bath, capitala comitatului Somerset, clasic din punctul de vedere archeologic, el cuprinđend admirabile construcțiuni de terme și alte monumente romane, clasic din punctoul de vedere geologic, pentru că, din studiile făcute impregiurur acestui oraș, William Smith punea, la finele secolului trecut, pentru prima óră, bazele stratigrafiei geologice, base cari de atunci nu a făcut decât să se confirme, așa că astăzi principiile stabilite de Smith in stratigrafie au devenit o axiomă geologică, tot așa de ficsă, tot așa de precisă ca ori-ce axiomă matematică, axiomă care se enunță in modul următor: Un strat séu o succesiune de strate, superioare unora și inferioare altora, vor ocupá pretutindeni, in cógia globului, aceeaș pozițiune, și nici odată, in starea normală a lucrurilor, ele nu vor fi inferioare celor dintei nici superioare celor de al doilea.

Profitând de ocașiunea congresului geologic, președintele Asociațiunei Britanice pentru inaintarea științei, a invitat pe geologii străini cari aveau să vie la Londra pentru congresul geologic ca să ia parte și dênșii la ședințele sale; doritor să particip la lucrările acestei Asociațiuni care de mai bine de o jumătate de

secol, a făcut atâta pentru cultivarea și respândirea științei in Englitera, am respuns că primesc cu plăcere această invitare, și am plecat in Englitera, cu mult mai inaintea epocii la care trebuia să merg la Congresul geologic, pentru ca să pot luá parte la ședințele numitei Asociațiuni.

După inchiderea sesiunei Asociațiunei Britanice, dnul general Pitt Rivers, președintele secțiunii antropologice a acestei Asociațiuni, arheolog și preistoric distins, a invitat, pe mai mulți geologi străini, ca să petrecă câteva ȃile la castelul seu de pe domeniul Rushmor, din comitatul Wilts, in apropiere de orașul Salisbury, pentru a întreprinde noué excursiuni geologice.

Este de prisos să descriu aci ospitalitatea in adevăr aristocratică dela castelul Rushmor unde, honorabila Ladye Pitt Rivers știe așa de bine să indatoreze pe óspeții sei și unde generalul le procurá atâtea ocașiuni de studiu, incât ori-cine a pășit pragul acestui castel, nu póte decât să păstreze cele mai plăcute amintiri despre Rushmor.

Chiar de a doua ȃi dupá sosirea la Rushmor, generalul a organizat doué excursiuni: Prima excursiune am făcut-o la Chilmark, in regiunea orașelului Pisbury, unde, ajuns in trei brekuri ale castelului, am făcut cercetările nóstre, sub inteligenta conducere a reverendului W. R. Andrews. Aci am vizitat carierele de petró scobite in Etagiul Portlandian din sistemul Jurasic. Acest etagiu este represintat aci numai prin partea sa superioară; are o grosime de 33 de metre și se compune de strate de un clacar puțin nisipos și móle, de strate de argil, la basă și de o gresie calcară, pe lângă care inse se cuprind și strate admirabile ca piétră de construcțiune; așa este calcarul numit Freestone, și un altul oolitic, mărunt, la partea superioară, asemenea fórte bun pentru construcțiune.

Sânt numeróse monumentele construite cu acest calcar portlandian dela Chilmark, astfel sânt: Celebra catedrala dela Salisbury, castelul de Waldur, catedrala dela Rochester și monastirile dela Romsey și Wilton. Calcarul se estrage, la Chilmark, dintr'o carieră subterană și din alte doué cariere superficiale: Fosilele cele mai abundente din acest calcar, și, care sânt caracteristice portlandianului, sânt: Ammonites Bolonensis, Cyrena rugosa, Cerithium Portlandicum, Cerith. Cankairum, Trigonía densimodosa, Trigonía gibbosa, Mytilus jurensis, Pecten lamellosus, Pleuromya tellina, Neritoma sinuoșă, Lucina cardium etc.

In carierele superficiale se vedé la partea superioară, care forméză basa etagiului Purbekian, compus din calcare in lespeđi și marge calcare cu strătulețe de argile carbunóse, numit in geologia engleză, Dirt beds, strate care cuprind trunchiuri petrificate de cicadee ale căror rėdăcini se vedé cum străbat printre rocé.

A doua excursiune, tot sub conducerea reverendului W. R. Andrews, a fost aceea dela orașul Salisbury, capitala comitatului Wilts, pentru a visitá, pe lângă museu și catedrală, și carierele din marginea orașului. In adevăr, chiar la bariera orașului se află insemnate cariere de cretă, scobite in partea superioară a acestei divisiuni cretacice, fórte caracterisatá prin prezența fosilelor ca: Ananchites gibba, Micraster coranguinum, dinți de rechini, terebratule și Rinconele etc.

Apoi am vizitat o altă carieră scobită in Lössul cuaternar care cuprinde numeróse fragmente de cretă și de silex, rupte și tărâte, neapérat, din depozitele cretóse peste cari curgeau curențele de apă cari au depus aceste aluviuni cuaternare, precum și fosilele de

apă dulce și terestre ca: Pupa marginata, Helix hispida și nemoralis, Bithinia tentaculata, Planorbis carinata, etc. În acest Löss galben de o grosime de aproape două metre, s'a găsit și remășițe de Mamut (Elephas primigenius.)

La partea superioară a platoului, în mijlocul țărnilor cultivate, am vizitat niște săpături în depozitele poleolitice, în cari s'a găsit, prin explorări anterioare, multe silixuri cioplite, armele strămoșilor noștri din această epocă; de rëndul acesta nu am putut găsi, de altminterlea, nici nu am făcut săpături înadins, ci numai o simplă aruncătură de ochi, nu am putut găsi decât câteva nucce cari au servit la fabricarea cușitașelor de silix cu cari omul cuaternar, jupuiá animalele și mai cu sémă le curăță pelea cu care se îmbracă.

Am vizitat după acesta muzeul orașului care, pe lângă o secțiune geologică care de și nu bogată, dar care conține frumoșe fosile ale regiunii, cuprinde o secțiune etnografică și preistorică din cele mai complete.

Înainte de a părăsi Salisbury pentru a ne întorče la Rushmor, am vizitat catedrala, una din cele mai celebre din Anglia; ea este construită, după cum am spus mai sus, cu calcarul portlandian din carierele dela Chilmark și mai ales sculpturile și statuetele dela fațada principală, căci galeriile și mai ales mărețele și elegantele colóne interioare, sânt construite dintr'o marmură lumachel plină cu Paludina Purbekensis, provenită din etagiul puberkian. Catedrala dela Salisbury este foarte veche; ea a fost zidită la anul 1209 și posedă în etagiul de sus o bibliotecă foarte însemnată. În această bibliotecă se află cărți religioșe în toate limbele și mai în toate religiunile, și mai cu sémă manuscrise vechi și foarte prețioșe, printre cari: un manuscris latin, cu traducerea în față în limba anglosaxonă veche, el datéză dela anul 1006, și mai pe sus de toate biblioteca catedralei din Salisbury, posede unul din cele douăspredece originale, cari mai există astăzi, din Carta-Magna a Angliei. Se știe că această Carta-Magna care cuprinde baza marilor libertăți ale Angliei, libertăți care au pētruns atât de adânc în sufletul poporului englezesc, încât ele au devenit o a doua natură pentru ori-care supus al Marei-Britanei, a fost impusă de către baronii și episcopii englezi, regelui Ión, supranumit fără pământ, care o sancționă la 19 iunie 1215. Istoricul acestui exemplar din biblioteca catedralei din Salisbury este cea următoare! Când s'a lucrat Carta-Magna, s'a făcut în atâtea exemplare câți au fost subscriitorii ei și toate exemplarele au fost scrise de toți, dându-se fiecăruiă câte unul. William Longspée, fiind comite de Salisbury, a dăruit exemplarul seu bibliotecii catedralei orașului, unde se păstrează cu cea mai mare religioșitate și ca niște adevărate relichiile sacre. Sēra ne am întors la Rushmor.

A doua zi eră duminică, 4/16 septembrie, și trebuia să părăsim castelul pentru a merge la Londra unde peste două zile se deschidea Congresul geologic internațional. Inse, mult ospitalierii castelani din Rushmor ne-au reținut pentru a petrece și ziua de duminică în castelul lor, unde ne preparau noi surprinderi; de aceea și eu nu pot părăsi Rushmorul fără să dau o mică idee despre castelul și domeniul Rushmor.

Castelul Rushmor este situat pe un platou de cretă scobită de mai multe vălcele cari brăzdză acest masiv cretos; el este incungiuurat de un imens parc străbătut de numeroșe șosele; trei căi principale servesc de intrare și eșire din parc; la fiecare din aceste intrări se află câte o cochetă construcțiune ce serveșce

de locuință familiei portarilor. La una din ele, generalul a construit o nouă clădire în care a instalat, cu cheltuēla sa, o bibliotecă poporală pentru ca, în zilele de repaus, ómenii castelului și locuitorii domeniului Rushmor să-și potă hrăni spiritul cu o lectură plăcută și utilă. În mijlocul parcului, în apropiere de castel, se rezervase o suprafață destul de întinsă pentru o grădină zoologică care cuprindea mamifere și paseri indigene și străine, între cari numeroși Kanguroo și Pa-pagali.

Interiorul castelului este un adevărat muzeu de obiecte de artă, de etnografiă și de istorie, între cari o colecțiune de armure, și mai cu sémă, una foarte completă de coifuri autentice ale diversilor regi ai Angliei și unele purtate de dēnșii la diferite bătălii celebre.

Intr'unul din numeroșele cătune ale domeniului Rushmor, generalul Pitt Rivers a construit un muzeu pe care l'a dotat cu bogate și interesante colecțiuni și-l întreține cu cheltuēla sa proprie. În acest muzeu sânt espuse colecțiuni etnografice din diferite părți ale globului, colecțiuni industriale ca: Țesături, danteluri și mai cu sémă ceramică, obiecte preistorice și o galerie cu istoricul instrumentelor de agricultură la diferite popóre, vechi și moderne precum și modele de locuințe țărănești, de mori și altele.

Generalul Pitt Rivers nu este numai un mare senior care știe să ingrigescă de educațiunea și cultura poporațiunii domeniului seu, el este și un curagios reformator al obiceiurilor englezești.

Se știe ce este duminica pentru englezi, se știe că în această zi nu este permis nici cea mai inocentă petrecere, până și serviciile publice ca drumurile de fier, cari nicăeri nu serbătoreșc această zi, suferă în Engli-tera de acest obicei, încât pe liniile principale, trenurile se imputinėză, și pe cele secundare și terțiare, se suprimă chiar cu totul, încât nici măcar un singur tren nu cerculează duminica. Duminica, nu este permis, în Engli-tera, decât biserica și citirea bibliei.

Ei bine, generalul Pitt Rivers, ca om luminat și pētruns de spiritul secolului seu a infrânt, nu cu puțină dificultăți și obstacule din partea clerului, rutina ruginită a practicei esagerate a duminicii, practică în contra căreia, de altminterlea, a început, în Engli-tera o adevărată mișcare de reformă. Cu propriele sale cheltueli, generalul a creat, cu ómenii de serviciu ai Castelului și cu câțiva din țeranii cu dispozițiuni musicale, o bandă de vre-o 50 de musicanți, cărora le-a dat și un costum vechiu tradițional englezesc și pe care o întrebuințéză, atât pentru seratele și prândurile castelului, cât și, și aci este marele merit reformator al generalului, pentru a desfătă, în fiecare duminică, dela 3—5 ore d. am. intr'un anume parc, arangiat cu mult gust intr'o pădurice după acest domeniu, și la o distanță de vr'o 8—10 kilometre de castel, întreaga poporațiune de pe domeniu și de pe celelalte domene vecine, cari totă alergă la parcul generalului Pitt Rivers pentru a ascultă bucăți clasice, opere și arii poporale englezești, eșecutate în perfecțiune de musica castelului Rushmore.

Cum fuseserăm reținuți să petrecem duminica la Rushmor, generalul și onorabila Ladye Pitt Rivers, a voit să ne facă să vedem și petrecerile de duminica ale locuitorilor din Rushmor, parcul și muzeul.

Plecați din castel, domni și dómne în două breckuri și două trăsuri ne-am abătut puțin pentru a vizitá intr'un cătun al domeniului, casa de vânătoare a regelui Jacques I, pe care generalul a avut fericita și pioșă idee de a o restaurá, mai cu sémă în interior unde o

parte a stejarului cu care eră îmbrăcate tóte camerele eră putredit, și apoi am ajuns, după ce am trecut doué vâlcele pe platoul unde se află o pădure; in mijlocul acestei păduri seculare, se practicase drumuri, un lac cu paseri și plante apatice, se construise un pavilion pentru musică, un altul pentru proprietar și invitații sei și galerie séu șopron rustic, lung pentru adăpostirea poporațiunei in timp de plóie. Acesta eră locul de petrecere de duminică unde poporațiunea rurală a întregi regiuni veniá să

asculte escelenta musică a castelului Rushmor. O petrecere duminica in Anglia?... pare paradoxal, cu tóte acestea lucrul este așa și tocmai acesta este meritul generalului Pitt Rivers.

Am cređut, îmi dicea generalul, că eră mai moral lucru ca poporațiunea satelor să petrecă doué ore ascultând musica și cultivându-și astfel gustul artistic, decât să le petrecă in cárciumi séu in alte petreceri nefolositoare, decât nu și vătămătoare, și nu puțin am avut să me lupt cu pedicele ce-mi punea autoritățile bisericesci; și aveau dreptatea generalul. Dar nu numai poporațiunea rurală, ci și castelanii domeniilor vecine și toți proprietarii de prin pregiur vin să își dea întâlnire in acest parc in fiecare duminică. S'ar fi cređut cineva intr'unul din orașele cele mai poporate.

De acf am mers ca să visităm museul despre care am vorbit mai sus și unde asemenea salele gemeau de lume. Eră o adevărată plăcere să veđi mulțimea de țărani de ambele secse și de tóte vârstele umplând, duminica, salele acestui museu, întreținut cu o regulă și cu o curățenie esemplară.

Iacă cum șciu marii proprietari din Englitera să

ingrigescă de educațiunea și cultura poporațiunilor lor; esemplul merită să fie imitat.

GRIGORIU STEFANESCU.

Lanțul de aur.

Comedie intr'un act, de *Albert Millaud*.

(Finc.)



CUIB DE PASERE.

nu e cu puțință.

Corina. Dar ce ai? vorbeșcel...

Silvio. O idee!... ba nu, — nimic!...

Stella. Ci vorbeșce...

Corina. Vorbeșce odat!

Silvio. Déc'o voiți, ei bine, acest lanț de aur rupt, mi-a adus aminte de o istorie din timpii primitivi...

Corina. O istorie?

Silvio. Ai nu cereți dela bărbați mai mult decât sânt in stare să deie.

Corina. Atunci, oh!... nu le cerem nimic.

Silvio. Décă voiți...

Corina. O voim.

Silvio. Vai! (Mergând dela una la alta.) Cine-ar pute fi mai dragălașă?... cine-ar pute fi mai frumoasă?... Ve ador...

Corina. Cui lanțul de aur?

Silvio. Crudol!

Stella. Cui lanțul de aur?

Corina. Cui?

Silvio. Nu pot să aleg... nu o voiu!

Corina. (perdând răbdarea) Iar?...

Silvio. (frământă lanțul cu furie; juvaerul se desface indoué și el ține câte o jumătate in fiecare mână.) Ah!

Stella. Dar reu ai făcut, Silvio! (Silvio se pune pe ris.)

Corina. Și pentru ce-ți pare lucru de ris?

Silvio. Iată! intr'adevăr... asta ar fi... Nu,

Silvio. Dar nu voi îndrăsnî nici odată!

Corina. Ești încăpăținat domnișorul, și me faci să fiu prea curioasă...

Silvio. Tinerul și frumosul Proclés, din Atena, se găsi într'o dî, într'o pozițiune asemănată cu a mea. El adoră pe Bacchis, întreținuta sa, și nici odată n'ar fi putut-o părăsi, fără un regret mortal; dar, adorând mereu pe Bacchis, — inimă fragedă ce eră, — el doriă, în fundul sufletului seu pe óre-care Pasiphila: Una îl seducea; pe cealaltă el o adoră, și, amestecându-se amorul, Proclés al meu slăbiă vedënd cu ochii. Bacchis a făcut ca tine Stella: îndurătoare și frumoasă, Bacchis, într'o frumoasă diminetă redadù libertatea lui Proclés necredinciosul. Pasiphila, la rëndul ei, respinse, — ca dta, Corino — amorul lui... Dar Proclés, slăbind din ce în ce mai mult, Pasiphila — dracel acf istorirea mea devine destul de grea, — propuse Bacchisei ca să... să-și împărtășcă amorul lui Proclés, a cărui inimă ușoră eră atât de sângerată.

Stella. Si...

Silvio. Bacchis primî...

Corina. În sfêrșit?

Silvio. Ești prea grăbită. Toți trei fure prea fericiți, după cum spune povestea.

Stella. Dle! gluma dtale e de cel mai reu gust!

Silvio. Eram sigur că ve veți mânie.

Corina. Nici de cum.

Stella. Noi nu ne mâniem...

Corina. Veđi, că nimene nu póte a-ș face idee... de o asemenea idee... e prea hasardată, pe legea meal

Silvio. Ideea, în teorie, are ceva bun... dar, iată: Corino, adresându-me la tine, la tine Stello, uitai, să-mi recunosc greșéla, că voi amëndoue... sînteți femeii.

Corina. Și ce înțelegi prin acésta? femeii!

Silvio. Ah! dómnelor! înțeleg că mi-am făcut socotéla, în spiritul meu nevinovat, fără a ținé sémă de amorul propriu innăscut în inima femeescă și de instinctul gelos al acestui secs caprițios; în sfêrșit, să nu mai vorbim... lucrul e cu neputință.

Corina. Cu neputință? Îți vorbesc cu sinceritate: eu n'am amor propriu de loc.

Stella. Și eu n'am vanitate...

Silvio. Ó! voi o dicitéți asta din gură numai; dar, la cea mai mică încercare ați probá orgoliul vostru femeiesc...

Corina. Asta e prea mult! și voiesc, pentru a te umilî, decă dómna consimte de asemenea, — partea mea din lanț.

Stella (luând jumétate de lanț.) Și eu pe a mea.

Silvio. Ce fel? cum?...

Corina. Fără orgoliu femeiesc!

Silvio. Primitî?

Corina (ținënd partea sa din lanț.) Priveșcel

Silvio. Ce, încântătoare Corină, voi puté să te iubesc, fără a iutá pe Stella? Una va suferi ca să iubesc pe cealaltă?

Corina. Negreșit.

Silvio (Stellei.) Astfel voi mai avé un viitor dulce. fără a perde pentru totdauna trecutul ce-l ador.

Stella. Și pentru ce nu?...

Silvio (revenind la Corina) Al e prea multă fericire de-odată! să ve iubesc pe amëndoue, fără grija da a alege. Corino?

Corina. Da, da!

Silvio. Stello?

Stella. Da, da!

Silvio (Corinei) Că e de frumoasă Corinal frumo-

sul pěr auríu, dulcii ochi de gazelă! Oh blondele!... o Dómne... blon... dar ce ai tu Stella? Stella? deja inima ta e gelósă?

Stella. Nu; me îndepártam de frică să nu fiu indiscretă.

Silvio (Stellei.) Stella, decă admiram pe Corina, care e așa de cochetă, cređi tu că mi-i ușor a nu vedé mândrul fulger ce luceșce sub sprincéna ta négră? Acest pěr negru picând alene în suvițe ca de abanos pe gátul teu, de albéta laptelui?... Oh! brunetele! ócheșile!... (Cătră Corina ce se îndepártéază, cu desgust.) Corinol dar ce?...

Corina. De-aș fi șciut mai curënd, că brunetele pentru dta formau ultimul cuvënt...

Silvio. Blondele...

Stella. Silvio!...

Silvio. Brunele...

Corina. Ve incomodez...

Silvio. Veđi bine... că avem dreptatel

Corina. Nu te tulburá! Din momentul ce el preferá înainte a ori ce, pěrul ócheș...

Stella. De óre ce pěrul ócheș îi-e respingétor...

Corina. Declar sus și tare că brunetele nu mai au sémén pe pământ!

Stella. Nu pot să mai incerc o luptă cu cele blonde!

Corina. Ia-ți dară, Silvio...

Silvio. Corino...

Stella. Tine.

Silvio. Stélla...

Corina. Iubeșce-l!

Stella. Păstréază-l!

Corina. Iată-l!

Stella. Uită-l! nu-mi mai trebuieșce.

Silvio. Stello!...

Corina. Nici mie nici atáta!

Silvio. Corinol Dómnelor, nu ruinați astfel amorul meu, și incetând aste discuții de prisos, încercați-ve a me iubi ceva mai puțin, pentru a me puté iubi ceva mai mult.

Corina. Alege atunci.

Silvio. Nu pot.

Corina. Atunci, adio.

Silvio. Corinol!

Stella. Adio!

Silvio. Stella!

Amëndoue. Séra buná! (Es amëndoue, cu hohote de rîs.)

Scena VIII.

Silvio, singur, apoi Fiameta.

Silvio (singur.) Monștril rasă felinál... Cesar la Rubicon, Magarul lui Buridan, erau mai puțin nedumeriți decát mine... dar, e chiar așa! M'au lăsat singur... Ar trebú deul să plec la o monăștirea!... Vail să mori de fóme între doue câmpii pline cu orz! e lucru cam absurd! Și inima cu care cerne m'a inzestrat...

Fiameta (intrând.) Domnule...

Silvio (fără a o vedé, absorbit.) Da... mi...

Fiameta. Domnule Silvio?

Silvio. Fiameta... Intrá! (Lui însuș.) Sînt cel mai nenorocit dintre ființi! Ce voiesci tu, Fiameta?

Fiameta. Dle, iată doue scrisori. (Îi dá doue bilete.) Acésta, e dela dna Corina; astalaltă dela dna Stella.

Silvio. Dă-mi-le. (Deschidënd cele doue bilete, pe care

le ține în fiecare mână câte unul.) «Lui Silvio, Stella. «Corina lui Silvio... Me duc la Florența. Adio, plec «la Roma...» Haide, nu mai e nici o speranță!

Fiameta. Dar asta nu e totul, domnule Silvio.

Silvio. Iar să vedem Fiameto, ce mai este?...

Fiameta (dându-i bucatile lanțului de aur.) Iată două bucăți ale unui prea frumos lanț de aur... (Ea le privește.) Păcat...

Silvio (privind-o.) Cum ai ținut? (a parte.) Uite! dar asta e o idee minunată! (*Fiametei.*) Pe legea mea... eu încă nu te-am fost privit, Fiameta... te rușinezi?... Cât de dulci sînt ochii tei! Și ce frumos pîr roșietic! Oh! frumos e pîrul arămîi! e un lucru rar... ș-apoi, cosițele tale sînt așa de netede, ca o mantie de matasă...

Fiameta. Dar, dle...

Silvio. Îți place ție acest lanț, ia spune-mi?

Fiameta. Prea mult!

Silvio. Îl voi da să-l lipescă, pentru a-ți împodobi gâtul teu așa de alb, gâtul teu... (o sărută.)

Fiameta. Dle...

Silvio. Iar spune-mi, micuța mea, voiești tu să mergi cu mine... la Neapoli... răspunde degrabă?

Fiameta. Ce să fac acolo?

Silvio. Naivă!... are totul ce-i trebuie pentru a fermeca... Ce să faci, ții tu?... dar ca să te iubesc... să te iubesc!... Neapolul, este cel mai fin juvaer al Italiei... Sînt sigur că o să te iubesc la nebunie...

Fiameta. Iertare, dar Bepino?

Silvio. Ce ai ținut?

Fiameta. Logodnicul meu?

Silvio. El se va consolă, când tu îl vei părăsi.

Fiameta. Dar eu îl iubesc, dle!

Silvio. Ș-apoi?

Fiameta. Dar el me iubește. Și m'ar ucide...

Silvio. O Dómnă! Gingașia ei e fără de margini! ... Dar de óre-ce eu te duc la Florența... ci vino odat.

Fiameta. La Florența?...

Silvio. Me iertă, voiam să țin: la Roma!

Fiameta. Cum la Roma?

Silvio. A nul la Neapoli!

Fiameta. Domnul giumeșcel!... dar Bepino me așteptă, sêra bună. (Ese.)

Silvio. Minunat!

(Se aude vócea Fiametei care cîntă:)

Inima îmi ținice da!

Inima îmi ținice ba!

Pe Ninon?

Séu pe Nineta?

Pe Nineta?

Séu Ninon?

(In acest moment trec, într'o gondolă, Stella și Corino.)

Stella. Adio, Silvio.

Silvio. Cum?

Corina. Adio, Silvio!

Silvio (singur; le privește un moment, face un pas pentru a le opri; apoi, revenind la mész, ia o hârtie, își aruncă privirea pe ea și ținice:.) Dêcã m'aș duce, bi-nișor, la marchisul Strozzi? Cât despre lanțul rupt, pe legea mea, lipindu-l bine, el va formá un splendid present de nuntă!

(Cortina.)

N. A. BOGDAN.

Poesii populare.

— Culese din comuna Maidan. —

De dragoste.

Grunță verde a spicului,
Nu crede voinicului,
Că voinicu-i mare căne,
Mândră astăzi, mândră mâne,
Pân' pune mâna pe tine.
Mêi băluță, mēi,
Lină Cătălină,
Sóre din grădină,
Vin' sêra la mine,
Mult mi-i drag de tine,
Copt sufletul meu,
Mor de dorul teu,
Ce să me fac eu.
Spune-mi mândro un' te duci,
Să-ți țin drumul între lunci,
Că ț-au fost buzele dulci,
Mêi băluță mēi!
Lină Cătălină etc.

Marie soro Marie,
Scrieți fața pe hârtie,
Și s'o port în pălărie,
Săm-i fii dragă numai mie,
P'o hârtie subțirea,
Să-mi iau gură când oi vré.

Cine strică dragostea,
Rupă-i se inima,
Să-i móră ibovnica;
Să se 'nsóre cu alta,
Și să-i móră și asta,
Să se 'nsóre a treia óră,
Și asta iară să móră,
Câți dragostea or strică,
Să pășescă toți așa,
Fi-e le acrá inima.

Mărie soro Mărie,
Pruncii tei îmi séménă mie,
Cred bade c'or séménă,
Că m'am iubit cu dumneata.

Chiuituri din joc.

Na, na, na mândruță na,¹
Floricea din mâna mea,
Ba eu țin nu oi luá,
Floricea din mâna ta,
Că la câte flori ai dat,
Pe tóte le-ai sárutat,
Astăzi, mâne și poimáne,
Mi-i sárutá și pe mine.

Dragu mi-i mândruța naltă,
Că-mi dá gura peste pórtá,
Dar mi-i drag ș-a micuța,
Că-mi dá gură când oi vrea.

IANA-LIUBA.

¹ «Na» in limbajul popular folosit ca «ține», «primește», «ia».



Dela București.

Doze recepțiuni la Academia Română. — Phedra in Teatrul Național. — Sore de toamnă.

Cronica mea bucureșcă n'ar fi de loc fidelă, decât cu ocaziunea acesta n'aș începe-o cu unele impresiuni dela Academie. Săptămânile trecute s'au ținut doue recepțiuni, cari au atras luarea aminte și a societății din capitala României, care de altă-dată nu pre obicnuește a trece pragul acestui aședământ cultural al nostru.

Prima a fost a dlui I. Kalinderu, in săptămâna cea dinteu a sesiunii generale și care s'a anunțat pe scurt in nr. trecut al foii noastre.

Dl I. Kalinderu, cel din urmă ales membru al Academiei, a fost cel dinteu care s'a achitat de îndatorirea impusă prin statute. Persoană marcantă in viața publică-politică a României, om de încredere al regelui Carol, dsa este un distins jurisconsult al țării, care pe terenul literar a debutat prin câteva scrieri istorice relative la Pompei. Ocupând o poziție înaltă, cea de directorul domeniilor regale, are in mâinile sale conducerea instrucțiunii poporale in multe părți a țării și își deplinește misiunea cu zel mare, dând exemple de imitat și celorlalte sate din impregiurimea domeniilor regale.

Indată anul trecut, după alegerea sa de membru, in ședința din urmă a sesiunii generale, a sevrșit un act, care a stors lacrimile de fericire ale tuturor membrilor, punând la dispoziția Academiei totă moștenirea sa după reparații Ioan și Elena Oteteleşanu, cu scopul de a fondă și întreține un institut pentru creșterea fetelor sărace. Acesta avere se urcă peste trei milioane de lei.

Este un ce firesc, că un bărbat de asemenea greutate a atras lume multă la discursul seu de recepțiune pronunțat in ședința solemnă presidată de însuș regele Carol.

Dl I. Kalinderu, se știe, a vorbit despre episcopul Melchisedec și a ținut unul din cele mai frumoșe discursuri de recepțiune, din câte s'au rostit pân' acuma in Academia Română. Timp de un cias și jumătate a vorbit cu competența omului de știință, despre viața și activitatea bisericăscă, culturală și literară a fostului episcop dela Roman, care atât ca istoric, cât și ca fruntaș al bisericeii ortodoxe române a avut un rol însemnat in istoria României.

In deosebi a fost instructivă analiza ce-a făcut scrierilor lu Melchisedec, analiză de care nu prea avem in literatura noastră, unde puținele produse ce apar se discută mai cu sémă din punct de vedere de partid politic séu de clică literară, și astfel ori ești injurat ori înălțat până la cer.

Au fost d'o atracțiune capitală părțile cari descriu vederile lui Melchisedec despre ortodocsie, tratările sale cu acatolicul Wöllinger și misiunea lui in Rusia, unde a fost intimpinat cu atâtă căldură din partea curții.

Autorul ne-a promis un fragment din discursul seu, pe care îl vom publică in curând...

Respunsul dlui D. A. Sturdza a fost la înălțimea discursului. Neobositul nostru secretar general, care lucrăză atât de mult pentru Academia Română, încât

stima noastră abia pôte să-i atingă meritele, — accentuând însemnătatea literară a lui Melchisedec, presentă in colori vfi activitatea culturală a dlui I. Kalinderu, care muncește de 28 ani pe terenul respândirii luminei printre români.

A fost o adevărată plăcere s'ascuți pe acești doi învățați români, cu câtă căldură probau vitalitatea elementului român.

Săptămâna trecută, un alt membru nou, dl D. C. Ollanescu, a avut onorea d'a fi ascultat d'un public atât de mare și mai cu sémă frumos, de care nu s'a mai vëdut in localul areopagului nostru literar. Până și locul rezervat pentru membri a fost imprejmuț de dame, care formau astfel ghirlanda cea mai încântătoare.

In mijlocul acestei ghirlande atrăgea privirea tuturor o venerabilă matronă imbrăcată in negru, dna Paulina Alecsandri, neconsolabila vëduvă a neuitatului nostru bard, vinită din lunca dela Mircești s'asculte panegiricul bine meritat ce avea să se rostescă in memoria soțului ei, in ședința solemnă a Academiei, presidată de însuș regele Carol, in sala in fruntea căreia este aninat portretul marelui poet.

Simpaticul nostru coleg, dl D. C. Ollanescu, căruia cu plăcere i acordăm și titlul de cel mai frumos academician, făcând panegiricul lui Vasile Alecsandri, ni-l presintă in tôte fazele vieții sale, cu condeiul dibaciu al unui om de litere și cu căldura unui ucenic care vine să vorbescă de măestrul seu. Ênsuș poet și autor dramatic, ne făcū portretul literar al lui Alecsandri, cu niște trăsături de o frumusețe artistică și intr'o românească elegantă și totuș simplă, încât îți eră drag să-l tot ascuți.

A zugrăvit epoca in care a început să lucreze poetul; a analizat lucrările sale, începând dela primele sale încercări: nuvela «Buchetiera de Florența», poesia «Baba Clonța» și până la «Cântecul gintei latine» și «Peneș Curcanul». A vorbit de activitatea lui ca autor dramatic, care a culminat cu «Despot Vodă» și «Fântâna Blandusiei».

Din viața lui particulară a atins delicat primul seu amor, când »omul sfințește ceea ce crede și înalță pân' la dumnezeire ceea ce iubește». A făcut un tablou ademenitor al luncei din Mircești, farmecul căreia Alecsandri i-a atribuit partea cea mai mare a talentului seu, unde séra la gura sobei «dedea drum gurei» și deschidea sacul plin de povești și unde serbătorea cea mai frumoșă eră când sosiă prietenul seu Ion Ghica.

Calitatea de frunte a lui Alecsandri eră bunătatea; a fost bun soț, bun tată și mai cu sémă bunic.

In curând vom publică un fragment și din acest discurs.

In numele Academiei i-a respuns dl Iacob Negruzzi, care prin acest respuns ș-a făcut totodată și discursul de recepțiune.

A început prin niște amintiri dragălașe din copilărie, când părintele seu Const. Negruzzi și V. Alecsandri petrecând împreună, declamă poeși pentru cari Alecsandri îl laudă spunându-i că are să fie un artist mare ca Millo.

Accentuă influința lui Alecsandri și dișe, că toți cei ce scriu astăzi la noi frumos și simplu, dela Alecsandri au învățat.

Apoi trecū la activitatea literară a recipiendarului ca poet și ca autor dramatic și vorbi cu deosebit interes despre traducerea lui Horațiu, întreprinsă de noul membru și urmă:

«Știu bine, că sînt școli moderne ce ș-au făcut aparința și la noi, care condamnă studiul trecutului ca netrebuitor; care cred că poezia, precum artele în general, nu trebuie să aibă drept obiect numai frumosul, ci alte scopuri practice, politice sîu sociale. Ei vor poezia nu ca scop în sine, ci ca mijloc pentru dobîndirea unor rezultate la care aspiră; alții iarăș, inrudiți cu aceștia, descriu în așa numite versuri decadente ceea ce e mai puțin frumos în viața noastră și în natură, pare c'ar voi anume să pună în relief părțile cele mai urite ale omenirii. Negreșit că adepții acestei școli nu vor găsi plăcere în traduceri din Horațiu; dar să ne mîngîiam cu ideea că fenomenele de această natură sînt de puțină durată, repede trecătoare; în tot cazul nu pot trăi mai mult decît împlinirea dorințelor sîu prefacerea ideilor unei generațiuni: pe cînd elementul cel statornic, care a fost obiectul descrierii artiștilor și poezilor mari ai tuturor timpurilor, este interesant astăzi și va fi interesant și mâine, căci se ține de ceea ce e strîns legat cu ănsaș natura omenescă. De aceea, pe cînd multe opere ale unor poeți mai noi, chiar cu talent, nu trăsesc adesea decît o epocă relativ scurtă, cei în adevăr geniali, ca Horațiu, se cetesc cu plăcere chiar după un așa lung șir de vécuri. Cînd poetul latin ne descrie frumusețea naturii, cînd vorbește de scurtîimea ei și cînd — admirabil meralist! — ne dă povește de purtare și de înțelepciune, cînd tratéză de deșertăciunea măririlor umane sîu de valórea caracterelor energice și tari, tóte aceste sînt adevărate astăzi, cum au fost adevărate odiniórá».

Luni séra la Teatrul Național a fost o reprezentație clasică. S'a jucat tragedia «Phedra» de Raçine. Meritul represintării acestei piese este al dnei Ventura-Vermont, care a ales-o drept beneficiu.

Felicitând-o pentru bunul gust, constatăm cu plăcere, că sala a fost plină și lumea adunată a petrecut cu cea mai mare atențiune jocul artiștilor, acoperindu-i adese-ori cu aplauze entusiaste.

Piesa a fost escelent jucată. Dna Ventura în rolul Phedrei, celebrul rol al tuturor artistelor mari, ca atitudine de tragediană a fost perfectă și de-o înfățișare pitorescă, gesturile și dicțiunea au completat cu succes întregul imasant, iar fisicul puternic i-a dat tária să nu lănceđescă nici în actul al patrăle, ce reclamă o forță mare. Este greu a spune, în care act a atins culmea succesului; dar viforul de aplauze a erupt mai cu sémă după actul al 2-le și al 4-le, cînd totodată s'au oferit eminentei artiste coșuri de flori, printre care una din partea colegei sale dna Aristița Romanescu, care aplaudă din o logie.

Demn partner al artei a fost dl Leonescu, care a jucat rolul lui Hypolit, fiul vitreg al Phedrei, de care se inamóreză ea. Tinerul artist incepe a eși în relief mai cu sémă dela mórtea regretatului Manolescu, din a cărui roluri a primit unele. Și de câte ori jócă, se înalță din ce în ce mai mult în aprețiarea auditorului, afirmându-se ca un artist cu viitor. Fisticul, temperamentul, căldura sentimentelor, vocea-i mlădiósă și în deosebi inteligența sa, tóte ne îndémnă să credem că speranța noastră se va realizá. De asta-dată a dat noue probe de un talent incontestabil. A vėrsat în rolul seu atăta simțire și căldură, de câtă numai un adevărat artist e capabil. Pasiunea și focul cu care ș-a mărturisit alesei sale dragostea sa nemărginită și orórea cu care a întimpinat declarațiunea mamei sale vitrege au sguđuit tótă sala.

Dl Nottara, ca Theseu, în actul al 4-le și cincilea, a fost acelaș artist inteligent și la înălțimea artei dramatice, ca totdeauna, de câte ori urcă scena, în mijlocul aplauselor generale.

Dșóra Ciupagea s'a distins prin discreta interpretare a rolului; iar dl Mateescu, víu aplaudat în mijlocul scenei, a dat o nouă probă de frumosul seu talent.

Traducerea făcută în versuri rimate de reposatul George Sion, e frumoasă și néoșă romănescă.

Înainte de tragedia acesta s'a jucat o drăgălașă comedie franceză, localisată cu mult succes de dl V. A. Urechia sub titlul: «Sóre de tómnă».

În acesta ne-a încântat cu graiul seu dulce românesc dna Aristița Romanescu, căreia i-a secundat dnii Viculescu, acest escelent artist al comediei române, dimpreună cu dl Mărculescu, un tiner cu talent, care înlocuește pe Manolescu în unele roluri.

La 12, cînd reprezentația se termină, părăsirăm teatrul fórté mulțumiți de plăcerile artistice ce am gustat.

IOSIF VULCAN.

Academia Română.

— Sesiunea generală din 1894. —

Ședința VI, la 21 martie (2 aprilie.) Se dă cetire procesului verbal al secțiunii literare pentru ședința dela 19 martie c., prin care se arată că secțiunea a însărcinat pe dl S. Fl. Marian ca să studieze colecțiunea de proverbe populare a dlui I. Pop-Reteganul și să arate decă merită a se satisface cererea culegătorului.

Dl Gr. G. Tocilescu depune lucrarea bibliografică asupra României, făcută de dl baron Guillaume și completată de studenții facultății de litere din București după o lucrare de aceeaș natură a dlui D. Sturdza; arată starea acestei lucrări și utilitatea ei și exprimă părerea că ar fi de folos ca ea să se tipărescă de Academie.

Urméză o discuțiune la care iau parte dnii N. Ionescu, N. Quintescu, B. P. Hașdeu, Gr. G. Tocilescu, Nic. Kretzulescu, I. Kalinderu.

Dl președinte cetește următórea propunere prezentată de dl Hașdeu:

«Fiind o necesitate simțită de o bibliografie științifică asupra României din tóte punctele de vedere, subscrișii propun, ca bibliotecarul Academiei și încă alți doi membrii corespondenți, reprezentând astfel cele trei secțiuni ale Academiei, să fie însărcinați cu executarea unei asemenea lucrări prevēdēndu-se tot odată în acest scop în bugetul Academiei o sumă pentru tipărirea treptată și o sumă de remunerațiune pentru redactori, în proporțiune de 100 lei pentru o cólă de tipar. Subscriși: Hașdeu, Quintescu, N. Ionescu, Ollanescu, I. Vulcan, Haret și dr. Brândza».

Dl Gr. Stefanescu dice că realizarea propunerii acesteia ar amână peste prea mulți ani publicarea bibliografiei române, de care se simte grabnică necesitate; de aceea crede, că deocamdată să se publice lucrarea baronului Guillaume completată; spre acest scop, ea să fie trimisă îndată, dimpreună cu relațiunea dlui Tocilescu, secțiunii literare, care să aducă formularea hotărîrii care este de luat.

Dl D. A. Sturdza se unește cu propunerea dlui Hașdeu, dar crede că ar fi mai bine să fie emendată așa că bibliotecarul Academiei să fie însărcinat cu or-

ganisarea, întocmirea și tipărirea bibliografiei române, căci el are la îndemână atât cataloagele cât și biblioteca.

În fine propunerea pentru tipărirea lucrării dlui baron Guillaume, cât și propunerea dlor Hașdeu și Sturdza se trimit la comisiunea bibliotecii.

Sedința XII, la 22 martie (4 aprilie.) Regele trimite pentru biblioteca Academiei câte un exemplar din două opere ediție de lux asupra Castelului Peleş, unul în limba franceză, altul în limba germană.

Dl Gr. G. Tocilescu, atrăgând atențiunea Academiei că în raportul dlui N. Quintescu asupra «Istoriei filologiei» de dl Șăineanu, se dice că dl Hașdeu a numit plagiat lucrarea dlui Tocilescu «Dacia înainte de Roma», dl Hașdeu ia cuvântul și declară că n'a făcut nici odată dlui Tocilescu o asemenea imputare. În urma acestei declarațiuni, dl N. Quintescu ș-a retras acel cuvânt, spunând că dsa așa înțelesese critica scrisă de dl Hașdeu asupra cărții dlui Tocilescu.

Dl T. Maiorescu dă cetire raportului asupra manuscrisului despre «Istoria teatrului în România», prezentat la concursul premiului Al. Bodescu. Comisiunea raportului este a se premia acesta lucrare.

Concluziunea raportului se primește 17 voturi pentru, fiind 2 contra.

Dl V. A. Urechia propune a se menține subiectul la concursul acestui premiu, publicându-se un nou concurs.

Dl președinte ceteșce deciziunea regulamentului pentru premiul Bodescu, conform căruia premiul neacordat acum trebuie să se capitalizeze, iar subiectul viitorului premiu Bodescu, care este a se acordă la 1899, trebuie să se ficzeze de secțiunea istorică.

Sedința VIII, la 23 martie (5 aprilie.) Dl St. C. Hepites, membru corespondent, prezintă o notiță despre Cutremurele de pământ din România în anul 1893. Se recomandă spre avisare secțiunii științifice.

Dl T. T. Burada, membru corespondent, cere o sumă de ajutor pentru a cercetă remășițele de viață românească în Silesia și în Galiția (vechia Pocuție.)

Dl D. A. Sturdza, secretar general, dă cetire unei telegrame dela Iași, prin care se anunță încetarea din viață a dlui Th. Codrescu, membru corespondent pentru secțiunea istorică. Se decide a se exprima familiei condolențele Academiei și a se depune o coronă de doliu pe sicriul reposatului.

Dl S. Haret dă cetire unui proiect pentru întrebuițarea veniturilor fondului Adamachi. Dl Maniu rogă a nu se discută îndată acest proiect atât de însemnat, ci să se tipărăscă, spre a pute fi studiat și discutat în cunoștință de cauză. Propunerea dlui Maniu se primește.

Iată aici resumatul proiectului cetit de S. Haret: Venitul anual al fondului Adamachi este astăzi aproximativ de 113.000 lei. Se propune ca acesta sumă să se întrebuițeze în modul următor: 1, 15% din venitul anual, adică 16.950 lei, vor constitui fondul pentru cheltueli. 2, O sumă de 10.000 lei pe fiecare an se va consacra pentru premiare de scrieri morale în sensul cel mai larg al cuvântului, formându-se două premii anuale, de câte 5000 lei fiecare, putând inse a fi fracționate și în cas când Academia ar găsi de cuviință, putându-se acordă și numai parte din ele. Cărțile și lucrările premiate vor pute fi séu lucrute anume asupra unor subiecte propuse de Academie séu fără subiect determinat. Ele vor pute fi séu imprimare séu

manuscripte. 3, Suma remasă disponibilă, se va împărți astfel: 8% pe fiecare an, ca fond de imprimare pentru lucrările premiate séu altele; 11% pe fiecare an se vor capitaliza; 75% pentru stipendii. 4, 24 din cele 75% se vor da ca burse de câte 100 pe lună la studenții universității din Iași. 5, 13 din cele 75% se vor da ca burse în străinătate la licențiați de științe, eșiți din universitate dela Iași. 6, 13 din cele 75% vor servi pentru trimiterea în străinătate de ingineri absolvenți. 7, 13 din cele 75% se vor da ca burse la tinerii cari posed cel puțin diploma de bacalaureat. 8, 12 din cele 75% se vor da iarăș ca burse la tineri pentru a-și face studiile în școla de păduri și șosele din București. 9, pentru bursele de sub 4, 5, 6, 7 și 8 pot să concureze și tineri din ori ce parte a țerilor locuite de români.

Sedința IX, la 24 martie (5 aprilie.) Se dă cetire procesului verbal al secțiunii istorice pentru ședința dela 19 martie, prin care secțiunea face următoarele propuneri:

1, a se continuă cercetările și decopierile de documente istorice din arhivele și colecțiunile dela Chișineu și Odesa;

2, a se ceti în ședință publică un memoriu al dlui V. A. Urechia despre un document important dela Constantin Cantemir din 1689.

Propuneri secțiunii se primește.

Secțiunea istorică arată totodată, că are în cercetare o propunere a dlui Gr. G. Tocilescu pentru publicarea *Chronicelor Munteniei* și una a dlui V. A. Urechia despre relațiunea lui Bandinus asupra catolicilor din Moldova. Se ia act.

Mercuri în 30 martie se va tine ședință publică în care vor face lecturi dñii V. A. Urechia, Gr. G. Tocilescu și Gr. Stefanescu.

Sedința X, solemnă, la 25 martie (6 aprilie.) Președinta regelui, asistat de principele Ferdinand.

Regele deschide ședința, dând cuvântul dlui D. C. Ollanescu, care dă cetire discursului seu de recepțiune despre Vasile Alecsandri.

Dl I. C. Negruzzi ceteșce respunsul seu la discursul de recepțiune al dlui D. C. Ollanescu.

Sedința XI, la 26 martie (7 aprilie.) Dl Aron Densușianu, membru corespondent, înștiințază telegrafic, că a depus pe mormântul reposatului Th. Codrescu o coronă în numele Academiei.

Se dă cetire procesului verbal a secțiunii literare pentru ședința dela 22 martie. Secțiunea propune a se recomandă ministerului instrucțiunii publice cererea dlui dr. G. Weigand, membru corespondent, de a fi ajutat la publicarea scrierii sale despre *Românii din peninsula Balcanică*. Propunerea secțiunii se primește.

Secțiunea arată că e decis a se amână discuțiunea propunerii privitoare la scrierea dlui dr. D. Onciul «Îndreptare pentru ortografia română» până când se va aduce în discuțiune revisiunea ortografiei Academiei; a însărcinat pe dl Ollanescu a face raport asupra cererii dlui E. Hodoș și pe dl Tocilescu asupra cererii preotului Bălășel, cari amândoi prezintă colecțiuni de poseii populare spre publicare; în fine pe dl B. P. Hașdeu să facă un raport asupra cestiunii lui «mut final». Se ia act.

Se dă cetire procesului verbal al secțiunii științifice pentru ședința dela 27 martie, prin care se propune a se tipări în *Anale* nota dlui St. C. Hepites,

membru corespondent, despre Cutremurile de pământ in România in anul 1893 st. n. Propunerea secțiunii se primește.

Dl A. D. Sturdza, secretar general, dă cetire raportului comisiunii însărcinate cu cercetarea manuscrisului «Studiu asupra basmelor române» prezentat la concursul premiului Eliade-Radulescu. Concluziunea raportului este a se acordă premiul (5000 lei), singurului manuscris prezentat la concurs. Necerând nimeni cuvântul, propunerea comisiunii se pune la vot. Resultatul votului este: Votanți 19, voturi pentru 19. Dl președinte proclamă votul, prin care s'a acordat premiul manuscrisului prezentat. Se procede la deschiderea plicului închis anectat lângă manuscris, din care se vede că autorul scrierii premiate este dl Lazăr Șăinenu. Dl președinte proclamă deci că premiul Eliade-Radulescu s'a acordat dlui Lazăr Șăinenu.

Sedința XII, la 28 martie (9 aprilie.) Dl I. C. Negruzzi dă cetire comisiunii însărcinate cu examinarea publicațiunii «Dreptul Comercial» de Gr. V. Maniu, prezentată singură la concursul premiului Hagi-Vasile. Concluziunea raportului este a se acordă dlui Gr. V. Maniu premiul Hagi-Vasile de 5000 lei.

Dl I. Kalinderu, ca membru al comisiunii, spriginește propunerea făcută.

Se procede la vot și resultatul este: Votanți 19, voturi pentru 19. Dl V. Maniu s'a abținut.

Dl președinte anunță resultatul votului, prin care premiul Hagi-Vasile de 5000 lei s'a asordat dlui Gr. V. Maniu.

Dl Gr. Stefanescu dă cetire raportului comisiunii permanente a bibliotecii pentru anul 1893. Se decide a se pune la ordinea zilei in ședința de sâmbătă 2/14 aprilie.

Se dă cetire procesului verbal al secțiunii istorice pentru ședința dela 23 martie, prin care secțiunea face următoarele propuneri:

1, Ca dl Gr. G. Tocilescu să fie însărcinat cu ingrigirea unei edițiuni noue a «Chronicului Româno-Moldo-Vlachilor» de Dimitrie Cantemir;

2, să se amâne pentru viitorea sesiune propunerea dlui Tocilescu de a face publicarea completă a Chronicelor muntenesci;

3, ca dl Gr. G. Tocilescu să publice intr'un corp toate inscripțiunile latine și elene aflătoare până astăzi in colecțiunile statului și ale particularilor;

4, a se tipări cât mai curând scrierea «Țăranului Român» de dl Gr. G. Tocilescu cu adausele, ce autorul va crede necesare;

5, a se ceti in ședința publică memoriul dlui V. A. Urechia despre scrierea lui Bandinus din 1648 asupra catolicilor din Moldova.

După deslucirile date de dl N. Ionescu ș. B. P. Hașdeu punctul prim se primește. Al doile asemenea.

Asupra propunerii a treia se decide, in urma vorbirii dlor Gr. G. Tocilescu și D. Sturdza, să se primească propunerea comisiunii.

Asemenea se decide ca dl Tocilescu să publice partea primă din «Țăranul Român».

In urmă la propunerea dlui D. A. Sturdza se decide ca discursurile de recepțiune să se publice numai decăt; iar despre ședințele săptămânale să se facă resumate in Monitorul Oficial.

Sedința XIII, la 29 martie (10 aprilie.) Dl secretar general D. A. Sturdza, fiind dus la Iași spre a re-

prezentă Academia in procesul Adamachi, discuțiunea obiectelor puse la ordinea zilei se amână și membrii Academiei trec in secțiuni și comisiuni.

In ședința acésta se presintă întâia-ora și membrul dl Alesandru Roman.

Sedința XIV, publică, la 30 martie (11 aprilie.) Dl V. A. Urechia face comunicări despre un document din 1689 dela Constantin Cantemir.

Dl Sava Stefanescu, membru corespondent, cețește lucrarea sa: Estensiunea stratelor sarmatice in Muntenia și Moldova. Stratele perforate in Bărăgan pentru construirea puțului artesian dela Mărculești.

Se decide ca discursul de recepțiune al dlui A. Naum despre George Sion, cu respunsul dlui Titu Maiorescu, să se țină sâmbătă la 2/14 aprilie.

Iar sâmbătă la 9/21 aprilie dl B. P. Hașdeu va face o dare de sémă despre publicațiunea «Marelui Etymologic».

La ambele ședințe va presidă regele.

Ilustrațiunile din nr. acesta.

Reconvalescenta. Fața-i pălită ne spune lămurit că a fost bolnavă, nu de mult s'a sculat din pat și acuma șede la sóre delectându-se in o lectură plăcută. Se vede că atât sórele, cât și lectura i fac bine.

Cuib de pasere. Primăvera a sosit, natura a in- viat, florile infloresc și passerile își fac iarăș cuibul lor. Este fórte dragálaș un cuib de pasere, unde puii aș- téptă cu dragoste pe mama lor! O deplină viétă fami- liară ni se presintă aici cu tóte farmecile și plăcerile sale. Mulți pictori s'au incercat a-l schiță; astfel de in- spiratiune este și ilustrațiunea nóstră a doua.

C E N Q U ?

Hymen. Dl Ioan Bianu, simpaticul bibliotecar al Academiei Române, originar din Transilvania, s'a logo- diț in București cu dșóra Alesandrina Băicoianu, fiica dlui major S. Băicoianu.

Știri personale. Principele Ferdinand al Româ- niei și principesa Maria au mers zilele trecute la Iași, unde au fost primiți cu pompe mari. — Dl dr. Victor Babeș petrece actualminte la Roma, unde representă România in congresul de igienă; in curând vom pub- lică un resumat al cuvântării ce a ținut.

Regele Carol despre «Familia». Cu ocașiunea uneia din recepțiunile făcute la Academia Română, re- gele Carol convorbind cu membrii, dlui Iosif Vulcan i-a făcut onóra d'a-i spune că citește «Familia» pe care o are legată de pe mai mulți ani. Apoi a termi- nat, in auđul celor din apropiare: «Astfel de foi ne-ar trebui noue in România, nu ca cele de aici care fac tot polemice și se cértă».

Procesul Memorandului. Procesul de presă in- tentat membrilor comitetului partidului național, care a redactat memorandumul dus la Viena, se va pertractá la 7 maiu, la tribunalul cu jurați din Cluș. Curia r. a achitat numai pe dl avocat dr. Ioan Nichita din Zelau, care a renunțat indată după alegerea sa și n'a luat nic. o parte in ședințele comitetului. Sânt citați dnii: dri Ioan Raț, George Pop, dr. Vasile Lucaciu, Demetriu Comșa, dr. Daniil P. Barcianu, Septimiu Albini, Nicolae Cristea, Iuliu Coroianu, Patriciu Barbu, dr. Teodor Mi- hali, dr. Gavril Tripon, Aurel Suciu, Mihai Veliciu, dr.

I. T. Mera, Gavril Lazar, Vasile Ignatu, Rubin Patița, Basiliu Raț, Gerasim Domide, Alesandru Filip, Nicolae Roman, Ioan Duma. La olaltă 25.

Domnișorele române din București au format o societate, care să adune ofrande și cotisațiuni pentru Liga culturală a Românilor. Casiera societății este dșora Sarmisa Bilciurescu.

Necrológe. *Constanța de Pușcariu*, consórta dlui Ioan cav. de Pușcariu, jude de curie în pensie, a încetat din viétă la Bran, în etate de 62 ani. — *Iuliu Papfalvai*, preot gr. c., asesor consistorial, profesor de religie și limba română la gimnasiul rom. cat. din Oradea-mare a reposat acolo în 6 aprilie, în etate de 48 ani. — *Ioan Gall*, protopop gr. c. în Supurul-de-sus, a murit în etate de 64 ani. — *Sofia Antonescu*, soția dlui Stefan Antonescu, președintele scaunului orfanal din Lugoș, a reposat la 4 aprilie, în etate de 58 ani.

Treiluniul aprilie—iunie începe cu nr. acesta. Cei cu abonamentele espirate sânt rugați a le innof.

UMOR ȘI SATIRĂ.

Doctorii din China.

În imertul Ceresc este un obicei destul de bizar.

Fiecare medic, în timpul nopței, trebuie să aprindă în fața casei sale, atâtea felinare câți au fost clienții sei cari au murit în cursul anului.

Se înțelege că, cea mai mare parte din discipulii lui Esculap, au o complectă iluminatie când sânt prin luna lui decembre.

La finele anului trecut, un mongol, a cărui nevastă eră bolnavă, observă că locuința unui doctor nu eră impodobită decât cu șase felinare.

Bătù la pórta și fu introdus în fața medicului:

— De cât timp ești în orașul nostru; îl întrebă el.

— De trei zile, încă neimplinite.

Căpétând acest respuns mongolul, scoborî scările și fugi par' că ar fi avut pe dracul sub călcâie.

Nu e adevărat că întrebuintărea felinarelor la pórta locuințelor doctorilor are partea sa bună?

Rețetă de mișcare.

Dr. Calicescu cătră prietenul seu prea gras:

— Nenișorule! trebuie să faci mișcare multă, că te duci pe copcă.

— Eu nu fac nimic fără motiv. Cum să alerg așa din senin? O să ridă lumea că am inebunit!

— Șcii ce? Imprumută-mi o mie de lei și te fac să alergi pentru un motiv fôrte plausibil, până ț-o ești suftetul.

Prea bun.

Servitórea A. — De ce ț-ai schimbat stăpâna?

Servitórea B. — Pentru că am fost silită.

Servitórea A. — Eră stăpâna ta rea?

Servitórea B. — Nul dar stăpânul eră prea bun.

Desmintire.

Păcală e pălmuit de doctorul X... Cu tóte acestea, nu vré să se bată, «duelul fiind contrar principiilor sale».

— Ți-e frică de mórtel dice doctorul X...

— Ca să-ți dovedesc contrarul, respune Păcală, să șcii că întêia-óră când voi fi bolnav, te chem pe dta ca să me cauți.

Intre doi prieteni, insurați.

— De ce ești, amice, așa trist?

— Mi s'a întêmplat o nenorocire.

— Ce nenorocire?

— Astădi mi-a spus nevastă-mea că me iubește...

— Și pentru asta, în loc să te bucuri, ești trist?

— Veđi bine; sânt sigur că mâne are să-mi cêră o rochie de bal.

Aniversare.

Sergentul: Bine frate Tândală, cine dracu te-a pus să te 'mbeti așa de grozav. Nu veđi că te mai poți ținé pe picioré?

Tândală: De... să nu te superi... dar m'am îmbetat, fiind că ađi am serbat o mare aniversare...

Sergentul: Ce aniversare?

Tândală: Aniversarea morții... sócrei mele!

Primăvera.

Raportorul — ... apoi îți mai raportez că acum a sosit primăvera, am veđut ađi o rândunică!...

Redactorul — Eu șciu deja de o săptămână c'au sosit primăvera!... «de când ț-ai vëndut paltonul de iernă!

Bate șeua.

DI — Dșóral Dta faci furórel captivezi tóte ini-mile prin amabilitatea și spiritul dtale, tatăl meu este încântat de dta inamorisat chiar!

Dșóra — Auđi dta!... pe că-ă vreme mi-ar pute fi sócru de bêtrân ce el...

La tribunal.

— Nu mai ai nimic de adaugat pentru apêrarea dtale?

— Dle președinte, am mai avut 5 lei și i-am dat avocatului meu.

Calindarul săptămânei.

Domineca a 5-a din post, Ev. dela Marcu, c. 10, gl, 5, a inv. 2.

Diaua sêpt.	Calindarul vechiu	Călind. nou	Sórele
Duminecă	3 Cuv. Păr. Nichita	15 Fürchtegott	5 13/6 4
Luni	4 Cuv. Păr. Iosif	16 Irina	5 11/6 50
Marți	5 SS. Teodot și Agat	17 Rudolf	5 8/6 52
Mercuri	6 Păr. Eutihie	18 Dionisiu	5 6/6 53
Joi	7 Păr. Georgie	19 Hermop	5 4/6 54
Vineri	8 S. Ap. Irod. și Rur.	20 Sulpițius	5 3/6 55
Sâmbătă	9 Eupsiche	21 Anselm	5 1/6 56